

Μαθηματική Χρηματοοικονομική Θεωρία
ΣΕΜΦΕ 27-6-2012.

Θέμα 1. Έστω η στοχαστική οικονομία με σύνολο καταστάσεων $S = \{1, 2, \dots, S\}$, σύνολο χρονικών περιόδων $T = \{0, 1, 2, \dots, T\}$ και διαμέριση πληροφορίας $\delta = \{\Delta_0, \Delta_1, \dots, \Delta_T\}$. Υποθέτουμε ότι ένα μέγεθος της οικονομίας (π.χ. χρηματοοικονομικό συμβόλαιο) αναπαρίσταται από τη συνάρτηση $x : T \times S \rightarrow \mathbb{R}$ και έστω $p = (p_1, p_2, \dots, p_S)$ είναι το διάνυσμα πιθανότητας των διαφόρων καταστάσεων.

- (i) Πότε η συνάρτηση x είναι στοχαστική ανέλιξη και πότε είναι martingale;
- (ii) Αν $S = \{1, 2, 3, 4\}$, $\Delta_0 = \{S\}$, $\Delta_1 = \{\{1, 2\}, \{3, 4\}\}$, $\Delta_2 = \{\{1\}, \{2\}, \{3\}, \{4\}\}$, και $x(0, s) = 6$, για κάθε s , $x(1, 1) = x(1, 2) = 5$, $x(1, 3) = x(1, 4) = 8$, $x(2, 1) = 6$, $x(2, 2) = 3$, $x(2, 3) = 10$, $x(2, 4) = 5$.
- (a) Η x είναι στοχαστική ανέλιξη;
- (b) Αν $p = (\frac{1}{4}, \frac{1}{4}, \frac{1}{4}, \frac{1}{4})$, η x είναι martingale;
- (c) Προσδιορίστε διάνυσμα πιθανότητας $p = (p_1, p_2, p_3, p_4)$ ώστε η x να είναι martingale.

Θέμα 2. Αν στη στοχαστική οικονομία του προηγούμενου θέματος, $\Delta_t = \{\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_k\}$, και F_t η άλγεβρα που παράγεται από τη Δ_t , ποιά είναι το σύνολο των μετρήσιμων συναρτήσεων ως προς την F_t ; Αποδείξτε την απάντησή σας.

Θέμα 3: Περιγράψτε τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) και δώστε παράδειγμα ενός τέτοιου συμβολαίου οκτώ χρονικών περιόδων όπου ο επενδυτής υιοθετεί τη short position.

Άσκηση 4. Έστω στοχαστική οικονομία με σύνολο καταστάσεων $S = \{1, 2, 3, 4, 5\}$ σύνολο χρονικών περιόδων $T = \{0, 1, 2, 3\}$ και διαμερίσεις πληροφορίας

$$\Delta_0 = \{S\}, \Delta_1 = \{\{1, 2, 3\}, \{4, 5\}\}, \Delta_2 = \{\{1, 2\}, \{3\}, \{4, 5\}\},$$

$$\Delta_3 = \{\{1\}, \{2\}, \{3\}, \{4\}, \{5\}\}.$$

Υποθέτουμε ότι έχουμε δύο χρηματοοικονομικά συμβόλαια με αποδόσεις

$$V^1 = (0, 2, 3, 1, 3, 3, 4, 0, 1, 4, 1), V^2 = (0, 1, 1, 2, 3, 1, 1, 2, 1, 3, 2)$$

και τιμές

$$q^1 = (3, 2, 3, 2, 2, 1, 0, 0, 0, 0, 0), q^1 = (2, 1, 2, 3, 1, 2, 0, 0, 0, 0, 0).$$

Να γραφούν οι εξισώσεις προϋπολογισμού για τυχαία επένδυση z και τυχαίο αρχικό αγαθό ω . Προσδιορίστε τον πίνακα αποδόσεων. Στη συνέχεια δώστε τον αντίστοιχο ορισμό και εξετάστε αν στην αγορά υπάρχει κερδοσκοπία.

Άσκηση 5. Έστω μετοχή που εξελίσσεται σύμφωνα με το διωνυμικό μοντέλο σε διάστημα τριών χρονικών περιόδων 0, 1, 2 με αρχική τιμή $S_0 = 10$ Ευρώ, συντελεστή ανόδου $a = 1.2$, συντελεστή καθόδου $b = 0.9$ και επιτόκιο $r = 0.02$. Προσδιορίστε, από τη πλευρά του εκδότη του δικαιώματος, χαρτοφυλάκιο αντιστάθμισης δικαιώματος Ευρωπαϊκού τύπου, με ημερομηνία λήξης $t = 2$ και τιμή εξάσκησης $k = 11$ Ευρώ.

Εξηγήστε πως αυτή η στρατηγική αντισταθμίζει τον κίνδυνο στη περίπτωση δύο συνεχών ανόδων της τιμής της μετοχής.

Άσκηση 6. Έστω η στοχαστική οικονομία με σύνολο καταστάσεων $S = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$, σύνολο χρονικών περιόδων $T = \{0, 1, 2, 3\}$ και διαμέριση πληροφορίας $\Delta_0 = \{S\}$, $\Delta_1 = \{\{1, 2, 3\}, \{4, 5, 6\}\}$, $\Delta_2 = \{\{1, 2\}, \{3\}, \{4\}, \{5, 6\}\}$, $\Delta_3 = \{\{1\}, \{2\}, \{3\}, \{4\}, \{5\}, \{6\}\}$. Έστω το χρηματοοικονομικό συμβόλαιο $x = (0, 2, 5, 4, 6, 3, 2, 5, 1, 3, 0, 1, 1)$, ως προς τους κόμβους του δένδρου πληροφόρησης.

Αν $p = (\frac{3}{24}, \frac{2}{24}, \frac{1}{24}, \frac{5}{24}, \frac{4}{24}, \frac{9}{24})$ είναι το διάνυσμα πιθανοτήτων των διαφόρων καταστάσεων, να τιμολογηθεί forward-start δικαίωμα πώλησης Ευρωπαϊκού τύπου που εγγράφεται τη χρονική στιγμή $t = 0$ με ημερομηνία εξάσκησης $t = 3$, τιμή εξάσκησης $k = 1$ και ως προς τη χρονική στιγμή $t = 1$.

Καλή Επιτυχία.